

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2711

av Andreas Carlson m.fl. (KD)

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Polismyndigheten	21 560 567	
1:2 Säkerhetspolisen	1 191 364	+15 000
1:3 Åklagarmyndigheten	1 450 500	
1:4 Ekobrottsmyndigheten	636 098	
1:5 Sveriges Domstolar	5 415 185	
1:6 Kriminalvården	8 120 000	
1:7 Brottsförebyggande rådet	98 281	
1:8 Rättsmedicinalverket	400 612	
1:9 Gentekniknämnden	5 359	
1:10 Brottsoffermyndigheten	40 011	+20 000
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 935	
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 338 657	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 981	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	21 374	
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	22 157	
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 714	
1:17 Domarnämnden	7 942	
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	85 000	
Summa	41 573 737	+35 000

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 till 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet		2016	2017	2018	2019
1:2	Säkerhetspolisen	+15	+35	+5	+100
1:10	Brottsoffermyndigheten	+20	+20	+20	+20
	Summa	+35	+55	+25	+120

En fungerande rättsstat – oumbärlig för ett gott samhälle

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle. I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationerna mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet måste utgå ifrån att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är att ge en ram för dessa värden. Den skall syfta till att skapa en samlevnad med trygghet och respekt mellan människor och bidrar därmed också till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Den kristdemokratiska rättspolitikerna bygger på insikten om människans ofullkomlighet. Brottlighet har alltid förekommit och kommer alltid att förekomma. Staten ska sträva efter att begränsa brottsligheten så långt det är möjligt. Det är avgörande för att upprätthålla människors förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet.

Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Om inte det fungerar riskerar vi att allmänheten förlorar förtroendet för polisen och det övriga rättsväsendet.

Kristdemokraterna menar att all brottslighet, även vardagsbrottsligheten, måste bekämpas. Många uppfattar i dag att polisanmälningar vid exempelvis bostadsinbrott görs för försäkringsbolagets räkning för att få ut ersättning, sedan avskrivs ärendet om det inte finns klara bevis vilket det sällan gör. Uppklaringsprocenten för bostadsinbrott är fyra procent. Detta är mycket olyckligt eftersom det leder till att allmänheten förlorar sitt förtroende för polis och rättsväsende. Alla brott, inklusive bostadsinbrott, överfall, våld och hot, bilstölder, klotter och skadegörelse, ska snabbt utredas. Även den grova gränsöverskridande brottsligheten, den ekonomiska brottsligheten, mc-klubbar med grov kriminell belastning, den alltmer växande ungdomsbrottsligheten, brott med rasistiska inslag samt våld mot kvinnor och barn ska bekämpas kraftfullt. Nödvändiga

åtgärder ska vidtas för att bekämpa barnpornografi- och narkotikabrott samt människohandel.

Polisen genomgår nu den största omorganisationen sedan 1965 med syfte att komma närmare medborgarna med mer resurser ute i lokalsamhället. Brottsligheten måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Snabba insatser krävs exempelvis genom lokalpolisverksamhet, samarbete mellan polis och socialtjänst samt då det gäller unga människor mellan skola, föräldrar, väl fungerande ungdomsrotlar och narkotikarotlar.

Det långsiktiga arbetet som handlar om förebyggande insatser; om internalisering, införlivandet av värden, värderingar och normer är också av största vikt. Vi hävdar att de vuxnas insatser betyder mycket för att få barn och unga att avstå från att börja begå brott. Föräldrar och andra vuxna som har ansvar för barnuppfostran måste därför stötta i sin uppgift. Det är de vuxna i familjen och i skolan som ska ge ungdomarna identitet och social trygghet, inte gängmedlemmarna som i många förorter till storstäderna. Vi måste också kunna stötta de vuxna så att de kan vara närvarande och delaktiga i de ungas liv. Fasthet och konsekvens är viktiga signaler i detta preventiva arbete. Att de vuxna i familjen får mer tid för barnen har en rad positiva följdverkningar för barnet. Det är i sig brottsförebyggande. Familjestabilitet bör därför eftersträvas som ett grundläggande mål för samhället och även som en brottsförebyggande resurs.

Rättsväsendets ekonomiska situation var innan Allians för Sverige tog över regeringsmakten mycket ansträngd. Därför har Alliansen förstärkt exempelvis polisens budget rejält under de två mandatperioder som Alliansen fått regera landet. Detta har fått konsekvenser för verksamheten. Antalet poliser, åklagare och domare har blivit fler och Brottsförebyggande rådets (Brå) Nationella trygghetsundersökning visar att allmänhetens förtroende för rättsväsendet har stärkts. Det är angeläget med ett fungerande rättsväsen som har resurser till sitt förfogande för att kunna garantera samhällsmedborgaren säkerhet och trygghet.

Kristdemokraterna anvisar till utgiftsområde 4 Rättsväsendet i förhållande till regeringens förslag ytterligare 35 miljoner kronor för år 2016.

Säkerhetspolisen

Polisorganisationen genomgår nu den största omorganisationen sedan 1965. I och med detta är nu Säkerhetspolisen en helt fristående myndighet. Syftet har varit att göra ansvarskedjan tydligare.

Säkerhetspolisens uppgift är att skydda Sveriges demokratiska system, medborgarnas fri- och rättigheter och den nationella säkerheten. Detta görs genom att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet, bekämpa terrorism och skydda den centrala statsledningen. Arbetet delas in i fem huvudområden.

1. Kontraspionage som innebär att förebygga och avslöja spioneri och annan olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige och svenska intressen samt mot utländska intressen och flyktingar i Sverige.
2. Kontraterrorism som innebär att förebygga och avslöja terrorism som riktas mot Sverige eller utländska intressen i landet, terroristhandlingar i andra länder, förekomsten av internationella terroristnätverks förgreningar i Sverige samt stöd och finansiering av terroristverksamhet.
3. Säkerhetsskydd som innebär att höja säkerhetsnivån i samhället.
4. Författningsskydd som innebär att motverka verksamhet som med trakasserier, hot, våld, tvång eller korruption syftar till att påverka det demokratiska statsskickets funktioner.
5. Personskydd som handlar om bevaknings- och säkerhetsarbete för den centrala statsledningen, kungafamiljen, främmande stats beskickningsmedlemmar samt statsbesök och liknande händelser.

Ungefär 300 personer har rest från Sverige till Syrien eller Irak och anslutit sig till IS och al-Qaida-inspirerade grupper. Från 2006 till i dag har dessutom minst ett trettiotal personer rest till Somalia, ett tiotal till Afghanistan/Pakistan och ett fåtal till Jemen. Säkerhetspolisen ser inga tecken på att resandet till Syrien och Irak håller på att avta.

Att resa och ansluta sig till al-Qaida-inspirerade grupper lämnar ofta sina spår. De personer som kommer hem till Sverige hanterar skuld känslor, besvikelser över hur resan blev, psykiska besvär över vad man bevittnat. Deras familjer lämnas många gånger i sorg och förtvivlan.

Säkerhetspolisen intresserar sig för de återvändande eftersom det finns en risk att de har inspirerats av gruppernas ideologi och ökat sin förmåga att själva genomföra attentat. De som rest kan också fungera som rekryterare i Sverige för nya personer att åka. Säpo räknar med ett hundratal hittills. Detta utgör de största attackhoten mot Sverige och måste tas på yttersta allvar. Komplexiteten i Säkerhetspolisens arbete förstärks ytterligare av den radikaliserings som sker i landet genom den massiva pr-kampanj som genomförs av framför allt IS i sociala medier.

Under 2014 genomfördes ett terrorattentat i Bryssel mot ett judiskt museum av en ensam gärningsman som återvänt till Europa från Syrien. Detta har följts av attentatet i Paris mot tidningsredaktionen Charlie Hebdo där tolv människor mördades och kort därefter attentatet i Köpenhamn där två personer mördades.

Både i Paris och i Köpenhamn riktades attackerna också mot judiska intressen. Det medförde en förhöjd säkerhetsrisk även i Sverige och under en tid hade judiska institutioner i Sverige en massiv säkerhetsbevakning. Det råder alltså en förhöjd säkerhetsrisk och därför består även behovet av utökad säkerhetsbevakning.

Olagliga underrättelseoperationer mot Sverige har, enligt Säkerhetspolisen, ökat. Det största underrättelsehotet mot Sverige utgörs av Ryssland. Rysslands spionage i och mot Sverige är mycket omfattande och har dessutom ökat i anslutning till krisen i Ukraina.

Regeringen gör en anslagshöjning om 65 miljoner kronor till Säkerhetspolisen med anledning av det skärpta läget. Kristdemokraterna anser att den satsningen är bra. Det ansträngda säkerhetsläget gör dock att Kristdemokraterna föreslår ett ytterligare ökat anslag för Säkerhetspolisen om 15 miljoner kronor för år 2016.

Brottsutsattas behov i fokus

Alla människor har rätt att känna sig trygga i vardagen. En minskad brottslighet är det bästa sättet att öka tryggheten. De som ändå drabbas av brott ska få stöd och hjälp till upprättelse. Att rättsväsendet lyckas med sina huvuduppgifter, det vill säga att utreda brott, gripa misstänkta och döma de skyldiga, är en del av denna upprättelse. Personer som utsatts för brott måste få information om hur rättsprocessen går till, om vilka möjligheter till stöd i processen som finns och de måste bli underrättade om vad som sker i det enskilda ärendet.

Rättsprocessen upplevs av många brottsdrabbade som påfrestande. För att orka gå igenom rättsprocessen måste brottsdrabbade få ett professionellt och medkännande bemötande av rättsväsendets myndigheter. Det kräver medvetenhet om brottsdrabbades behov och reaktioner.

Kristdemokraterna vill öka statens finansiering av vittnesstödet. I alla landets tingsrätter finns det volontärer som, helt utan ersättning, ställer upp som stöd för målsägande och vittnen. De finns där för att informera och ge stöd åt den som känner sig rädd och orolig. Stödverksamheten finansieras idag i huvudsak ur Brottsofferfonden och genom donationer från företag, men saknar helt finansiering från statens sida. Stödet till brottsoffer och vittnen i rättegångar är idag underfinansierat. Det vore rimligt att staten gick in och finansierade en del. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket bör få i uppdrag att se över hur ett sådant ekonomiskt stöd ska vara utformat för att förbättra vittnesstödsverksamheten.

Ett långsiktigt statligt ekonomiskt stöd ska utgå till de lokala ideella brottsofferstödande verksamheterna.

Till stor del har det statliga stödet till den ideella sektorns arbete med brottsoffer utgjorts av projektbaserade pengar som utbetalats under en begränsad tidsperiod. Staten har flera olika finansieringskanaler för det lokala brottsofferstödande arbetet. Dels fördelas bidrag till centralorganisationerna Roks och SKR via Socialstyrelsen, dels kan lokala kvinnojourer tillsammans med kommunen söka bidrag hos länsstyrelsen. För att skapa kontinuitet och långsiktighet i verksamheterna är det angeläget att stödet blir förutsägbart. Därför föreslås att statens bidrag till föreningar som verkar inom brottsoffersektorn ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten.

Brottsofferjourerna arbetar med ideella resurser och knappa medel. Kristdemokraterna vill stärka detta arbete och avsätter därför 20 miljoner kronor utöver regeringens anslag till 1:10 Brottsoffermyndigheten för år 2016.

Andreas Carlson (KD)

Sofia Damm (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)